

ಚಿನ್ನರ್ ಚಿಂದಿತಕೃ

ಸ್ವರೂಪ ಸಂಖ್ಯೆ

ಫಂಘಾದಕರು

ಡಾ. ಸಿ. ಬಿ. ಚಿಲ್ಡರಾಗಿ

ಚಿನ್ನದ ಚೆಂಬೆಳಕು

ಗಿರೀಸೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೈಳನದ ಶ್ರೀರಾಜ ಸಂಚಾರ

ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀ ರಂಗಣ್ಣ ಪಾಟೀಲ ಅಳ್ಳಂಡಿ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಸಿ. ಬಿ. ಚಿಲ್ಡರಾಗಿ

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀ ಯರಿಯಪ್ಪ ಬೆಳಗುರು

ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿ
ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ
ಮೌ. ಜಿ. ವಿ. ಕೆಂಚನಗುಡ್ಡ
ಡಾ. ಅಮರೇಶ ಯಾತಗಲ್
ಶ್ರೀ ಮಹಾಂತೇಶ ಮಸ್ತಿ
ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾಬುಜನ ಹಳ್ಳಂಡು
ಶ್ರೀ ಈರಣ್ಣ ಬೆಂಗಾಲಿ
ಶ್ರೀ ಜಿ. ಸುರೇಶ

ಸ್ವಾತ ಸಮಿತಿ

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗಿರೀಸೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೈಳನ
ಲಂಗಸೂಗೂರು

Co-ordinator
I.Q.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR

CHINNAD CHEMBELAKU :

Publication : Sahitya Sammelan Lingsooguru
 Jilla Kannada Sahitya Parishito, Raychuru
 @ copy Rights : Publisher.
 Copies : 1000
 First Edition : 2022
 Pages : viii + 144 = 152
 Book Size : Crown 1/4
 Price : Rs. 200/-
 Paper : 70 GSM N. S. Maplitho.

ಜಿಲ್ಲಾಕ್ಷನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ರಾಯಚೋರು

ಚಿನ್ನದ ಚೆಂಬೆಳಕು : ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗಣರಾಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಚಿಕೆ
 ಪ್ರಕಾಶನ : ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗಣರಾಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾನದ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಮಿತಿ, ರಾಯಚೋರು
 ಜಿಲ್ಲಾ ಗಣರಾಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಾನ, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು
 ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ರಾಯಚೋರು

@ ಹಕ್ಕುಗಳು : ಪ್ರಕಾಶಕರದ್ದು
 ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೨೨
 ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
 ಪುಟಗಳು : viii + 144 = 152
 ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೦೦/-
 ಮನ್ಯಕದ ಅಳತೆ : ಕ್ರೈಸ್ಟೀನ್ ೧೫
 ಕಾಗದದ ಬಳಕೆ : ೨೦ ಜ.ಎಸ್.ಎಂ. ಎನ್. ಎಸ್. ಮೃವೆಲಿಫೋ

Co-ordinator
 I.Q.A.C. ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
 B.R.B. College of Commerce, Raychuru

ತರಿಕ ಮುದ್ರಣ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಟ್ರೀಂಟ್ಸ್
 ವೀರ್ಜಲ್ ಮಂದಿರ ರೋಡ್, ಗದಗ-೫೬೭೧೦೧
 Email : chaitanyaoffset@gmail.com
 Mobile : 8884495331, 9448223602

B.R.B. College of Commerce
 RAICHUR.

ಪರೀಕ್ಷೆ

೧. ಮುಂಡಿಗೆ

- ಡಾ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ

೨. ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿರ್ತನೆ ಪರಂಪರೆ

- ಎಬ್. ಎಬ್. ಮ್ಯಾಡಾರ್

೩. ದವಾನೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ : ಹೈಕು, ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸೌರ್ಯ

- ಎರಹನುಮಾನ

೪. ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರು

೨೦

- ಡಾ. ಸ್ವಾಮಿರಾವ ಕುಲಕರ್ಮಿ

೫. ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ : ಶರಣರ ವೃಜಾನ್ವಿತ ಚಂತನೆ

೨೧

- ಡಾ. ಚನ್ನಬಿಸವಯ್ಯ ಹೀರೇಮರ

೬. ಉಗಾಭೋಗಗಳು

೨೨

- ಡಾ. ಮಥುಮತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ

೭. ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳ ಸರದಾರ-ಲಿಯೋನಾರ್ಡ್ ಮನ್

೨೩

- ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಸಂಗೂರುಮರ

೮. ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾನ-ದತ್ತಿ

೨೪

- ಡಾ. ಗಿರೇಗೌಡ ಅರಳಿಹಳ್ಳಿ

೯. ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ

೨೫

- ಗುಂಡುರಾವ ದೇಸಾಯಿ

೧೦. ರಾಯಚೋರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಗಡಲ್ ಗುಂಗು

೨೬

- ಮಂಡಲಗಿರಿ ಪ್ರಸನ್ನ

೧೧. ರಾಯಚೋರ ಬಂಗಾರದ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಅವಳಾಶಗಳ ತವರೂರು

೨೭

- ಡಾ. ಪ್ರಾಣೇಶ ಕುಲ್ಕಣಿ

೧೨. ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

೨೮

- ಡಾ. ಶೀಲಾದಾಸ, ರಾಯಚೋರು

೧೩. ಅವಜ್ಞೆ ಒಳಗಾದ ವಿಡದೊರೆ ನಾಡಿನ ಹೋಟೆಗಳು : ಒಂದು ಸೋಣ

೨೯

- ಡಾ. ಸುಜಾತ ನೆಟೆಕಲ್

zero

Signature
C.O.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR

೧೨. ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

• ಡಾ. ಶ್ರೀಲಾದಾಸ, ರಾಯಚೋಡು

ಭೂರಿತ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಏಕ್ವಾದರ್ಲಿಯೇ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಯಿಂತೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರೇಯಿದಿವೆ. ಅಂತಹ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿದೆ. 'ಕ್ಯಾನ್ಸರ ಕಾವ್ಯದ ಶರಣರ ವಚನದ ದಾಸರ ಹಾಡಿನ ಈ ನಾಡು' ಎಂಬ ಕವಿ ವಾರೀಯಿಂತೆ ಈ ಮೂರು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಹಿನಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೋಳಿಸಿವೆ. ಜನಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚೇಳಿದು ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಿರಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಹೌದು. ಮೌಶಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚೇಳಿದು ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವ ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ನರಹರಿತೀರ್ಥರಿಂದ ಇರಂಭವಾಗಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು, ವ್ಯಾಸರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡು ಕನಕ-ಮರಂದರದಾಸರಲ್ಲಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ಇಂದು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಜ್ಯಂಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎತ್ತೇವಾಗಿ ರಾಯಚೋರು ಜಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದು ಇನ್ನೂ ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಜಯದಾಸರು, ಗೋಪಾಲದಾಸರು ಜಗನ್ನಾಭದಾಸರು, ಇವರ ಶಿಷ್ಟ-ಪ್ರಶಿಷ್ಟರ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಇಂದು ಸಮುದ್ರಿಯಾಗಿ ಬೇಕಿದು ಬಿಂತಿದೆ.

ಹರಿದಾಸರು ತಮ್ಮ ಭಾವಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೇಳ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲಯಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಿಲುಕುವ ದೇಶಿ ಲಯಗಳಿಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಎತ್ತೇವಾಗಿದೆ. ಕೇರಳನೇ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ಮುಂಡಿಗೆ, ವೃತ್ತನಾಮ, ಬಯಲಾಟ, ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಷಟ್ಪದಿ ಮುಂತಾದ ಲಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೋರು ಜಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಹರಿದಾಸರಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಭದಾಸರೂ ಬ್ಯಾರು, ಅವರು ರಾಯಚೋರು ಜಲ್ಲೆಯವರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರ ಸದ್ಗುರ್ವಾದ ರಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಾಂಶಿಕ್ಯಾತರಾದವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಾದ ಜಗನ್ನಾಭದಾಸರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೇರಳನೇ, ಸುಳಾದಿ ಉಗಾಭೋಗ, ಕರ್ನಾಟಕಾರ್ಥಿಗಳ ಜೂತೆಗೆ ಷಟ್ಪದಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕೇರಳನೆಯಿಂತೆ ಒಪ್ಪುರ್ಯಾಯಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಮುಖೊದ್ದತವಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಂಭತ್ತಿಸಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಜೋಫಾನೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃದಯ, ಶಿಳ್ಳಾದಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ ಗ್ರಂಥವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ನುಡಿಯ ಭಾವಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ೧) ಮಂಗಳಾಚರಣ ಸಂಧಿ, ೨) ಕರ್ಮಕಾಸಂಧಿ, ೩) ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂಧಿ ೪) ಭೋಜನ ಸಂಧಿ, ೫) ವಿಘೂತಿ ಸಂಧಿ, ೬) ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಸಂಧಿ, ೭) ಪಂಚತನ್ಯಾತ್ರು ಸಂಧಿ, ೮) ಮಾತ್ರಕಾ ಸಂಧಿ, ೯) ವರ್ಣತ್ರಾತ್ಮಿಯಾ ಸಂಧಿ, ೧೦) ಸರ್ವಪ್ರತಿಕ ಸಂಧಿ.

ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

ಡಾ. ಶ್ರೀಲಾದಾಸ

B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

ನೀತಿ

B.R.B. College of Commerce
RAICHUR

ಖಂಡ. ೧೦) ದ್ಯುಸಿಸ್ತೋಯ್ಯಾ ಖಂಡ. ೧೧) ನಾಡಿಪರೋ ಖಂಡ. ೧೨) ನಾಮಸ್ತೋ ಖಂಡ. ೧೩) ನಾವಾಷ್ಟೋಯ್ಯಾ ಖಂಡ. ೧೪) ಶ್ಲಾಷ್ ಖಂಡ. ೧೫) ಶ್ರೀತಃಷ್ಟಾತಂತ್ರ್ಯ ಖಂಡ. ೧೬) ದತ್ತಃಷ್ಟಾತಂತ್ರ್ಯ ಖಂಡ. ೧೭) ಕಂಜಾವರೋಹಣ್ ಖಂಡ. ೧೮) ಸುಗಂಥಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೧೯) ಅರೋಹಂಥಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೦) ಅರೋಹಂಥಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೧) ಅನುಕ್ರಮೋಹಿತಾ ಖಂಡ. ೨೨) ಶಂಖಾವಳಿಶ ಖಂಡ. ೨೩) ಆವಂತಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೪) ದೃತ್ಯಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೫) ಸ್ವಾಪ್ಯಾಪ್ತಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೬) ಕ್ಷತ್ರಾರತಮ್ಯ ಖಂಡ. ೨೭) ಎಂಬುವುಗಳಾಗಿವೆ. ನಂದಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಇದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಮುಲರಿತವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಭಾಮನಿಷಟ್ಟಿದಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಣಿವಾಗಿದೆ.

ಆಸ್ತೇಕರು ಸಮಗ್ರ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಹೀದ್ದುತವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಶ್ವರ್ಯಾಸ್ತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಸುಧಾ ಓದಿ ಪದಾ ಹಾಡು' ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಬದಲಿಸಿ 'ಪದಾಹಾಡಿ ಸುಧಾ ಓದು' ಎನ್ನುವವ್ಯಾಪ್ತಾರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೌಢವಾದ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಅಗೆದಷ್ಟೂ ಆಳವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಧಾರ್ಜಣೆಯಲ್ಲಿ ಚೀಕೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ಕಥನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದೋಪನಿಷತ್ತು, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ತಾತ್ತ್ವಯೋನಿಣಿಯ, ಭಾಗವತ, ಮರಾಠಾಗಳು ಮುಂತಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ಶಾದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಂಥನ ಚಿಂತನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಏಶ್ವರವಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾದ್ವಾಂತದ ವಿಚಾರಗಳಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸರೋವರಮತ್ತೆ ಜಗತ್ತುಸರ್ಕಾರ ಪಂಚಭ್ರಂಧ. ಭಗವಂತನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ, ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆಯ ವಿಚಾರಗಳು, ಉಪಾಸನೆಯ ದಿಧಾನದಾತಕ ವಿಚಾರಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. 'ಸಹರಿಕಭ್ರ' ಎಂದರೆ 'ಹರಿಜರಿತ್ರೆ', 'ಹರಿಕಥಾ' ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿ 'ರಮಾದೇವಿ' ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅಮೃತ' ಎಂದರೆ ವಾಯುದೇವರು. ಶ್ರೀಹರಿಯ ರಮಾದೇವಿ ವಾಯುದೇವರ ಜರಿತೆಯ, ತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳ ಸಾರವೇ 'ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ' ಎಂದು ವಿದ್ಧಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲ್ಮೋಟಕ್ಕೆ ಈ ಕೃತಿಯು ಸರಳವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಳಗಡೆ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಿಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆ ಶ್ರೀಷ್ಟಭಾಷೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಇತರ ದೇಶೀಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇರಲ್ಲಿ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದು ಸುದಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದು ಅದು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದರ ಮೇಲ್ಲಿ. ಆದು ತನ್ನ ಬಡಲಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಿಷಣಯವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಮಾಣಿ ನಿರ್ದೋಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಯಲು ಬಳಸರಾಯೊಳಗಿದ್ದ ಜನರು ಜಲವು ಹೆದ್ದೋರಿಗೂಡೆ ಮಜ್ಜನ ಪಾನಗೈದವರು' ಅದರಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಭಗವಂತನ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಈ ಕೃತಿ ಶ್ರೀಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡೆ ಎಂದು ದಾಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣದಂತೆ ಮಂಗಳಾಚರಣ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ತಾರತಮ್ಯೋಕ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಸಿಕ್ಹಾಂಡು, ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಸಿಕ್ಹಾಂಡು, ದೇವ, ಖಂಡಿ, ವಿಶ್ವಗಂಧವ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, ಯಂತಿಗಳು, ದಾಸರನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಸಿಕ್ಹಾಳ್ಫೋಕು. ಕುಸುಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳ ಇರುವಂತೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಸಿಕ್ಹಾಳ್ಫೋಕು ಎಂದು ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಕರ್ಮಣ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಶ್ರವಣಮನಾನಂದ ಏವುದು ಭವಜನಿತ ದುಃಹಿಗಳ ಕಳೆವುದು ವಿವಿಧ ಭೋಗೆಗಳ ಪರಂಗಳಲ್ಲಿತ್ತು ಸಲಹಾದು ಭುವನಪಾವನವನವನಿಪಲಕುಮೀಧವನಮಂಗಳ ಕಥೆಯ ಪರಮೋತ್ತಮದು ಭೂಸುರರು

ರಾಜೀನಾಮೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣವೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯಗಳ ಖತ್ವ ವಿಕಾರಗಳ ಶ್ರವಣವೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ಕೃತಿಯ ಶ್ರವಣವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಸಂದರ್ಭನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಾಗತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತ್ವದೆ. ಇಹವರದಲ್ಲಿ ಸಾಖ್ಯವನಿಷ್ಟು ಕಾಯುವುದು. ಪರಮ ಪಾವನನಾದ ಭಗವಂತನ ಜರಿತೆಮ್ಮುಕ್ಕಾರಂಜೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿಲಯ ಮಾಡುವದರ ಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನತಕ್ಷಿಳಿತಕ್ಷಿಳಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕ್ಯಾಯನ್ನು ಅಭಿವೃತ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾ ಬಗವಂತನು ಮುದುಪಂಚಾಂತರ ಮಾಡಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅಂತರಿಕ್ವಾಗಿ ಅಣಾವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲರೂಪಿಯಾಗಿ ನಾರಾಯಣ, ಪಾಸುದೇವ ಸಂಕರಣೆ. ಪ್ರಮ್ಯಮ್ಯ, ಅನಿರುದ್ಧಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವನು ಎಂಬ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭೋಜನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿಬಿಂಬ ರೂಪಿ ಹರಿಯ ಜೀವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಫಲವನ್ನು ಉಂಟಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ತೋಳುತ್ತಾತೆ. ಅಂಭ್ರಣೀ ಸ್ತೋತ್ರಗ್ರಂಥಿಯಲು ಸರಣಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲು ಮುಕ್ತರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ನೂರುವರ್ಷದಕಾಲದ ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಮುಕ್ತರನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಬಿಂಬನದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಜೀವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶ್ಲಾಷ್ಟೋಚ್ಚೋಸ್ಸಾಮಾಡುವನು. ಅವರಿಗೆ ಅನಾದಿಕರ್ಮ ಭೋಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಎವಡ ಕರ್ಮಭೋಗವನ್ನು ನೀಡುವನು. ಭೋಜನ ಮಾಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಾಂಶರೂಪದಿಂದ ಯದು ಲಕ್ಷದ ಎಂಭತ್ತು ಸಾವಿರದ ಏಳುನೂರಾ ಇದುರೂಪಗರಿಮದ ಭೋಷ್ಠ ಭೋಜನೆನಿಸಿ ಪಾದದಿಂದ ಶೀರದ ತನಕ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿರುವನು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿದಾಸರು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ ಅನುಸರಿಸುವಂಥ ವಿಧಾನ. ಭಗವಂತ ಸುಲಭನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಕಾರ್ಯಾಂಶೂತ್ತಿ. “ಮಲಗಿ ಪರಮಾದರದಿ ಪಾಡಲು ಕುಳಿತು ಕೇಳಿವ ಕುಳಿತು ಪಾಡಲು ನಿಲುವ ನಿಂತರೆ ನಲಿವ ನಲಿದರೆ ಒಲಿವ ನಿಮಗಿಂಬಾ ಸುಲಭಮೋ ಹಂತನ್ವರನರಫಾಳಿಗಬಿಟ್ಟಗಲನು ರಮಾಧವನೋಲಿಸಲರಿಯದೆ ಪಾಮರರು ಬಳಲುವರು ಭವದೋಳಗೆ”. ಎಂದು ತೋಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸು, ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯದ ಮಧ್ಯಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಲಿಯುವ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸತ್ಯರಘಾರ ರೂಪನು ಎಂದು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವನು. ಅದರೆ ಇದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಾರೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲಕನ ಶೊದಲು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾಯಿಯು ಆನಂದ ಪಡುವಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಖನಂದ ಪಡುವ. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮನು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರೆ ತಾಯಿ ಶ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಪ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಕೇಳಿದೆಯೇ ಸಕಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತೆ ಸಕಲ ಸಂಪದವನು ಕೊಟ್ಟಿ ಸಲಹುವನು. ನೆರಳು ಹೇಗೆ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸತತ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವುದೋ ಹಾಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಸದಾ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿದ್ದು ದುರಿತಗಳಿ ಬರದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮಧೇನು ಕೆಲ್ಪಿಕ್ಕದಂತೆ ಸದಾ ತನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಎಂದು ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗುಣದಲ್ಲಿ ಅನಂತಗುಣಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಜಗದ ಆದಿ ಮಧ್ಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೇಹವೇ ರಥವು ಇದರಲ್ಲಿ ರಧಿಕೆನಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ. ಅವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿರುವವನೆ ಮುಹಾಯೋಗಿ. ಭಗವಂತನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಈ ಲೋಕದೊಳು ಎಲ್ಲವೂ ಪವಿತ್ರವಾದದ್ದು. ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು.

ಭಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸುಲಭೋಪಾಯವನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ: ಭಗವಂತನ ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಸ್ವರಕ್ಷ ಮಾಡಬಹುದು.” ಮಕ್ಕಳಾದಿಸುವಾಗ ಮದದಿಯೋಳಕ್ಕಾರದಿ ನಲಿವಾಗ, ಹಯ

ಹಲತಿಧಾಮ್ಮತಜಾರ

Ordinator
I.G.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

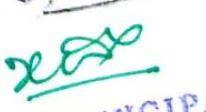
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

ಪಿಣ್ಣಿ ಗಳ ಸೂಕ್ತಲಾದ ನಾನಗಳೇರಿ ಹೀರಿವಾಗಿ ರಿಷ್ಯುಫಾರ್ಮಾಚಿಸಲಿ ತೋಟ್ ಕೆರಿಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಾಕಾ ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಯಾಹುಧಾರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸೋಂಡಿದ್ದು. ಭಾಗವಂತನ ಸಾಮಾನ್ಯಪರಿಣಾಮದ ದುರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಾ ರೂಪಿಯಾದ್ದಿ ತಿಂಕಿ ಲಿಷ್ಟುಂಕೆ ಸುಷ್ಯ ನಿತ್ಯ ಹೊರಿಸಿದ್ದು. ಯೋವಣಿಲಬಾರಿಕ್, ರೋವಣಿಲಬಾರಿಕ್, ಯೋಜಕವೂ ಪೂರ್ವಿಕರೂ ಮೂದರಿಂದ ಭಾಗವಂತನ ಸಾಮಾನ್ಯರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾಗ ದುರಿಗಾದಿ ಯೋಜಾತ ಸಾಕಣಾವಾವನ್ನು ಎಂದು ನಾಮಸ್ವರೀಯ ಕುಹ್ವೆ ಹೇಳಿಸುವುದರ ಹೊರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಭೂತಿ ಸಂಧಿಯಾದ್ದಿ ಬಂಬನೇ ಕಾಲದೂಪದಿಂದ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಭಾಗಿಯಿವೆಂದು ಅಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸೀವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜಡಪಾರಿಗಳಾದ ಪ್ರತಿಮಾ ಸಾರ್ಥಕ, ವೃಥಿದಿ, ಅಪಾ ಅನಲ, ತಾರಾಪಥ, ಆಕಾಶ ಗಳಿ, ಯೋಗ, ಕರಣ, ನಕ್ತ, ತಿಂಬಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಬ್ರಹ್ಮ ಹಿನ್ನೆಲೆ ವ್ಯಾಧಿ, ಅಪಾ ಅನಲ, ತಾರಾಪಥ, ಆಕಾಶ ಗಳಿ, ಯೋಗ, ಕರಣ, ನಕ್ತ, ತಿಂಬಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಬ್ರಹ್ಮ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕಡಿಮೂರು ಜಡಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ರೂಪಗಳಾದ ಗೀರೆ, ಅಭ್ಯಾಸಿತ ಅತಿಥಿ, ತುಲಸಿ, ಅಶ್ವಧಾರ್ಮಿ, ಯೋಗಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಕ್ಷ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಯಾಜಮಾನ, ಸ್ವಜನ, ಪರಜನ, ನವಗ್ರಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಗಾನ್ನು ಏಷ್ಟು ದೇಹದಿಂದ ಇಟ್ಟಕನು ಎಂಬುದು ವಿವರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಸಂಧಿಯಾದ್ದಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಜೀವನುಗಳಿಗೆ ದೇಹವನು ಕೊಟ್ಟಿ ನಂತರ ಇಂತೆ ಕೇತಡಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಜೀವನುಗಳಿಗೆ ದೇಹವನು ಕೊಟ್ಟಿ ನಂತರ ಇಂತೆ ಕೇತಡಾದಿ ರೂಪಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು. ಗಗನ, ವಾರಿಧಿ, ಭೂ, ಮರಿಷ್, ಸ್ತೋತ್ರ ಬಂದು ಕ್ರಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸುವಾಗಿನ ಯಜ್ಞ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸುವಾಗಿನ ಯಜ್ಞ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪಂಚತನಾತ್ಮಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಗತವಾದ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಎಂದು ದಾಸರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚತನಾತ್ಮಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲ್ಗತವಾದ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚತನಾತ್ಮಯ ಭಾಗವದ್ವಾಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಿಲ್ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚತನಾತ್ಮಯ ಭಾಗವದ್ವಾಪಗಳ ಕಬ್ಬ, ಸ್ವರ್ಯಜ, ರಜ, ರಾಜ, ದೇಹಗತವಾದ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಂಚ ತನಾತ್ಮಗಳಾದ ಕಬ್ಬ, ಸ್ವರ್ಯಜ, ರಜ, ರಾಜ, ದೇಹಗತವಾದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಅವು ಜೀವನನ್ನು ಬಂಧಗೊಳಿಸುವ, ಶ್ರೀಹರಿಯೆ ಗಂಧ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಾಗವದ್ವಾಪಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಅವು ಜೀವನನ್ನು ಬಂಧಗೊಳಿಸುವ, ಶ್ರೀಹರಿಯೆ ಗಂಧ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಾಗವದ್ವಾಪಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತ್ರಕಾ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದರಿಂದ ಬಂಧಕ ಮತ್ತು ಮೋಚಕ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿ ವಿವರ, ಸುಷ್ಮಾಂಕಾ ಅರಂಬಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಅವಯವಗಳ್ಲಿ ಅಜಾದಿ ಅನೇಕ ಭಾಗವದ್ವಾಪಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಂತರಂಬಿ ನಾಡಿಗತ ಕಮಲಗಳು ಭಾಗವನ್ನೂತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಂತರಂಬಿ ಮತ್ತು ಭಾಕ್ತಿತ್ವದಿಯ ಪ್ರತೀಯೆಗಳಾದ್ದು. ವರ್ಣಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಕಲ ವರ್ಣ ವೇದ್ಯನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಸ್ವರ ವ್ಯಂಜನ ಉದಾತ್ತದಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾನು. ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಜೀವನ ಸ್ವರೂಪ ದೇಹದ ಅಣ್ಣತ್ವ, ಅಗ್ರೇಶ, ಪ್ರಾದೇಶ, ಮೂಲೀಶರ ಉಪಾಸನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿನಿಗೆ ಉಪಾಸನೆಯ ಮುಖ್ಯವಂದು ಹೇಳಲು ಈ ಸಂಧಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವಜೀವರ ದೇಹಗಳ ಗುಹಾಶಯನಾಗಿರುವನು. ಜೀವಿಗಳ ಹೋರಗೆ ಒಳಗೆ ತಾನೇ ನಿಂತು ಸರ್ವಕಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸವನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸಕಲ ಶ್ರೀಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂದದಲ್ಲಿಯ ಸಕಲತೀಥಿಗಳು, ನದಿಗಳು, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ತದಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇರುವರು. ಅವರ ದ್ವಾರಾ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೇ ವಿಷ್ಣುಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧಾನಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವಾದ ಪಸ್ತ್ರಾಗಳ ಗುಣಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರವರ್ತನಮಾಡುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ವೇದದಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಜಡ ಜೀತನದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಧಾನ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕಿಂಬಿದನ್ನು ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಡಿಪ್ರಕರಣಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿಗಳು ಜಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಾದರೂ ತೇಜೋಮಯ ನಾಡಿಗಳ ಜ್ಞಾನ ಅದರ ವಿವರಗಳು, ನಾಡಿಗಳ ವಾಯಿಕರಿಂದಪಗಳ ಧಾನದಿಂದ ಬಿಂಗಡೆಯಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಮಸ್ವರೂಪ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ

Co-Ordinator
I.O.A.C.
B.R.B. College of Commerce, RAICHUR

ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಾಪ್ಲೆಟ್

PRINCIPAL
B.R.B. College of Commerce
RAICHUR,

ಹರಿಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೂಪಗಳು ಧ್ಯಾನ ಮುಖೀನ ಪ್ರಕೃತಿ, ಜೀವ. ಕಾಲ, ದೇಶ ಕರ್ಮಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಹೇದಿದಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೀವಪ್ರಕೃತೀಯಾ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವರ ಸ್ವರೂಪ-ಜೀವನ ರೂಪಕ್ಕಿ, ಮಾತಾ, ಪಿತೃ.

ತಾರತಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಮೌಕ್ಕದ ಅರ್ಪಲೂಡ ಸೂರ್ಯಸೂತ್ರಾಂತರ
ಗುರುಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಶ್ಚಾಯಕ್ತಯನ್ನು ಅರಿತು ಧೃಥಜ್ಞಾನ ಹೊಂದುವುದೇ
ಆಗಿದೆ. ಕರ್ಮವಿಮೋಜನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಿಗಳು ಅನಾದಿ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬಧಿರಾದವರು. ಶ್ವಾಸೋಭ್ರಾಸವೆ
ಅನಿದೆ. ಕರ್ಮವಿಮೋಜನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಿಗಳು ಅನಾದಿ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬಧಿರಾದವರು. ಶ್ವಾಸೋಭ್ರಾಸವೆ
ಅನಾದಿ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಇದಕ್ಕೂ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಪ್ರೇರಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
ಅನಾದಿ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಈ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಉಳಿ ಲಕ್ಷಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಬೇಕು. ಈ
ಕರ್ಮಗಳು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಉಳಿ ಲಕ್ಷಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಬೇಕು. ಈ
ಕರ್ಮಗಳು ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಅನಂದ, ದೃತ್ಯಾವಗಳಿಗೆ ದುಃಖ, ಮಾನವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೈಮಿತ್ಯಕರ್ಮ,
ಕರ್ಮಗಳು ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಅನಂದ, ದೃತ್ಯಾವಗಳಿಗೆ ದುಃಖ, ಮಾನವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೈಮಿತ್ಯಕರ್ಮ,
ನಿಮಿತ್ತಕರ್ಮ, ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮವೆಂದು ಮೂರು ವಿಧ. ಭಕ್ತಾ ಪರಾಧಸಹಿತ್ಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮಹಾಕರ್ಮನಾಳಿ.
ತನ್ನ ನಿಜ ಭಕ್ತರಾದವರು ಏನು ಅಪರಾಧಮಾಡಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಕ್ಷಮಿಸುವನು. ಉತ್ತಮನಾದ ಜೀವರು
ಎರಬ್ಬಕರ್ಮದಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತ ಅವರಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವಿತ್ಯ ಕಾಪಾಡುವನು.
ಕುಟೀಳನಿಗೆ ಸರಪದವನಿತ್ಯ. ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲು ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ
ತಕ್ಷಂತೆ ವರವನೀಯವನು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾರತಮ್ಯಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸರ್ವರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು
ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸಂಧಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳ ಅಂಶ, ಆವೇಶ, ಅವಶಾರಣ
ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲ್ಪಾಧನ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ಭಕ್ತರಾಭಿಮಾನಿ. ಈತನಿಗೆ ಸಮನಾರು ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕುಚೀಲನಿಗೆ ಒಲಿದು ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಸಕಲ ಸಂಪದವ. ಪಾಂಚಾಲಿ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ವಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ, ಗಜೀಂದ್ರನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನಿತ್ತ, ಪ್ರಲ್ಬಿದನಿಗೆ ದರುಶನ ನೀಡಿದ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯಾವನ್ನು ಸಾಫ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಹಿರಿಂದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶ್ರೀದೇಯ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನದ ನಂತರ ತೀರ್ಥಯುತದೆ. ಭಗವಂತನು

ಜೀವಗಳಿಗೆ ಮೊತ್ತ ನೀಡಲು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಶ್ರೇಣಿ ಮಾಡುವನು. ಸಾತ್ತೀರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಸರಿಗೆ ದೃಶ್ಯರಿಗೆ ತತ್ವಾಧಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಣಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅವರೋಹಣಾರಸಂಧಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಹಾಯ್ರಿಂದ ದೇವರವರಿಗೆ ಸೋತ್ತಮಾರಿ, ದೇವರಿಗೆ ಜಿಂಬನಾಗಿ ವಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಕ್ರಮಣಿಕಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರಿಂದ ಪತ್ರಾಂತರ, ಸ್ವೇಷಗಳವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ವತ ಸೋತ್ತಮಾದಬೇಕು ಅಗ ಅನಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಏನೋ ವಿಷ್ಣುಗಳು ಬಂದವಂತೆ. ಆಗ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿ ಕಾಯ್ದ ಮುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಯಲಂತೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಗಣಪತಿ ಸಂದಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ಕಾಯ್ದ, ಲೀಲಿಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವೇಕವನ್ನು ಕೊಡು ದುರ್ವಿಷಯಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಂದಿಗೆ ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಗಣಪತಿಯೇ ಲಿಖಿಕಾರನಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗೋಪಾಲದಾಸರು ಗಣೇಶಾಂತ ಸಂಭೂತರು. ಅವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂದಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಡಾವಿಲಾಸ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶ್ರೀಡಾವಿಲಾಸವು ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿಯತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ತಾನು ಜೀವರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೇಡ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರ ನಂತರ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ಸ್ವರ್ಪೀಡೆಗೋಸ್ವರವೇ ಸರ್ವಜೀವ ಸಮುಹವು ಅನಾದಿಯಿಂದ ಇದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಜೀವ ನಿಯಾಮಕಾಗಿರುವನು. ಇದೇ ಭಗವಂತನ ಶ್ರೀಡಾವಿಲಾಸವಾಗಿದೆ. ಅಣು ತಾರತಮ್ಯಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜೀವರಲ್ಲಿ ಏನೇವು ಗುಣವಿದೆಯಿಂದು ತಿಳಿದು ಆರಾಧಿಸಲು ಅಣುತಾರತಮ್ಯ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಇಲ್ಲಿ ಗುಣ ಗ್ರಹಣಾವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಗುಣೋಪಾಸನೆಯ ಮೂಲಕ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಕಕ್ಷತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೃಶ್ಯತಾರತಮ್ಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ತಾರತಮ್ಯದಂತೆ ದೃಶ್ಯರ ತಾರತಮ್ಯ ತಿಳಿಯವುದೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇವರು ಸ್ಥಾಲದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಪ ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿಸುವರು. ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಪಕರ್ಮ ಮಾಡಿಸುವರು. ಪಾಪ ಕರ್ಮವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳು ದೂರವಾಗಲು ಘೂಷ್ಯ ಘರುವನಾದ ವಾಯುದೇವರು ನಿಂತು ಕಾಯ್ದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವೇಂದ್ರ ಪ್ರಕರಣ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಲಸ್ಥ ಪಾಜ್ಞಾನಾಮಕ ಹರಿಗೆ ಸಕಲ ಘೋಡಶೋಷಬಾರ ವಿಧಾನ ಮೂರಣಕ ಬಹಿರಂಗ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಬಿಂಬಾರ್ವಣ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವೇಂದ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಕ್ಷತಾರತಮ್ಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡಿರುವರು. ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ ಬರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಅಂತಶ್ರೀಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳ ಪದುವ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಗಣೇಶಾಸ್ತ, ಜೀವಣಾಸ್ತ, ಮಃನಣಾಸ್ತ, ರಸಾಯನಣಾಸ್ತ, ಭಾಷಣಾಸ್ತ, ಖಗೋಲಣಾಸ್ತ, ಪಾಕಣಾಸ್ತದಂತಹ ವಿಭಾಗಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಈ ಕೃತಿಗೆ ಶ್ರೀ ವಿಶಲರು, ಗುರುಶ್ರೀಶವಿಶಲರು, ಮನೋಹರವಿಶಲರು, ಶ್ರೀನಿವಾಸವಿಶಲರು, ಘಲಶ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಂಡಿತರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು. ಅರಸಿಕರಿಗಿದು ಸರಿತೋರುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಪಾರಾಯಣಮಾಡಬರೇ ಅವರಿಗೆ ಸುಧಾ ಮಸಬಿ ಕರಬಿಡಿದ್ತುವನು. ಈ ಕೃತಿಯ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಸಾರದ ಭಯಾವಿಜ್ಞ ಈ ಕೃತಿಯ ಬರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾಂಶಗಳು ಮೈದೋರಿವೆ. ಇದು ಪ್ರಾಕೃತವಾದರೂ ಇದು ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆಸಮಾನಾದುದು.” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಹರಿ ಕಥಾಮೃತಸಾರ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡದ ಉದ್ಘಾಟ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥಮೂರ್ತಿಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ ಟೀಕಾ ಪಂಚರತ್ನ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ ೧-೬ ಭಾಗ ಸಂ.ಸೀಮಾಮ. ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿ, ಕನ್ನಬಾಲಿಂಗಸೂಗೂರು, ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಯಚೂರು.